

Н.І.Одарченко
к.пед.н., доцент, СумДУ, Суми,
odarnat@mail.ru
Н.М. Захарченко
ст.викладач, СумДУ, Суми,
znnmaimo@ukr.net

ВПЛИВ СИСТЕМИ ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ НА ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Зацікавленість студентів навчальним предметом є одним із найбільш вагомих факторів їх успіху у навчанні. В процесі вивчення математичних дисциплін основний аспект робимо не на запам'ятовування матеріалу навчальної програми, а на глибоке його розуміння, свідоме і активне засвоєння. У зв'язку з цим важливим є правильний підбір і своєчасне застосування методичних і математичних задач у процесі вивчення навчального матеріалу.

Як відомо, складання задач може виконувати різні функції у навчальному процесі:

- організаційну – привертає увагу до об'єктів, які вивчаємо, підвищує зацікавленість до навчального матеріалу, покращує мікроклімат занять;
- змістовну – сприяє поглибленому розумінню окремих властивостей об'єкту, що вивчається, розширює спектр додаткових відомостей про нього;
- контролюючу – коректно виявляє прогалини у вивченні матеріалу, рівень та глибину його засвоєння;
- мотиваційну – підвищує рівень мотивації вивчення навчального предмету.

Самоосвітня компетентність студентів формується через систему спеціально відібраних пізнавально поетапних завдань:

- на репродукцію знань («розпізнайте один і кілька», «запишіть», «виконайте»);
- на розуміння матеріалу («поясніть», «доведіть», «чому так відбувається»);
- на логічне мислення («складіть схему», «опишіть», «встановіть зв'язок між», «порівняйте»);
- на застосування знань («розв'яжіть задачу»);
- на виявлення творчих здібностей («розробіть проект», «запропонуйте»).

Використовуючи ефективну методику навчання з системного і систематичного використання підручника можна збільшити частку самостійності студентів у набутті знань і розвитку самоосвітніх умінь через систему рекомендацій викладача щодо самостійної роботи з текстом:

1. Визначити мету роботи з текстом.
2. Прочитати текст, одночасно опрацювати малюнки, таблиці, схеми, пояснити значення незрозумілих слів.
3. Виділити основні положення тексту і проаналізувати їх.
4. Дати відповіді на питання у кінці тексту.
5. Зробити висновки.
6. Скласти опорний конспект та записати його у робочий зошит.

Важливу роль у формуванні самоосвітніх компетентностей відіграє ефективний контроль процесу навчання до якого залучають студентів. Роль викладача – це методично грамотно підібрати та сформулювати задачі процесу контролю навчання:

- підібрати та продумати додаткові задачі та оформити зразки їх розв'язання;
- підготувати запитання до теми, що вивчається;
- скласти самостійну роботу «для товариша»;
- скласти самостійну роботу «для викладача»;
- запропонувати критерії оцінювання робіт;
- підготувати цікаву інформацію.

Враховуючи особливості такої роботи, будемо заняття за схемою:

- визначення мети;
- підготовка та виконання інтерактивної вправи – центральна частина заняття;
- підведення підсумків: пояснення змісту опрацьованого, порівняння реальних результатів з очікуваними, висновки, нові теми для вивчення і обговорення.

Таким чином підбір системи завдань впливає на пізнавальну діяльність студентів і формування їх самоосвітньої компетентності.

Анотація. Одарченко Н.І., Захарченко Н.М. Вплив системи пізнавальних завдань на формування самоосвітньої компетентності студентів. Розглядається система пізнавальних завдань та їх функції у навчальному процесі, розкрито поняття пізнавально поетапних завдань, містяться рекомендації щодо самостійної роботи студентів з текстом. Автори виділяють задачі процесу контролю навчання та пропонують схему побудови заняття, що розвиває пізнавальну діяльність студентів і формує їх самоосвітні компетентності.

Ключові слова: самоосвітні компетентності, система пізнавальних завдань, пізнавально поетапні завдання, самостійна робота з текстом.

Аннотация. Одарченко Н.И., Захарченко Н.Н. Влияние системы познавательных заданий на формирование самообразовательной компетентности студентов. Рассматривается система познавательных заданий и их функции в учебном процессе, раскрыто понятие познавательно поэтапных заданий, содержатся рекомендации касательно самостоятельной работы студентов с текстом. Авторы выделяют задачи процесса контроля обучения и предлагают схему построения занятия, которое развивает познавательную деятельность студентов и формирует их самообразовательные компетентности.

Ключевые слова: самообразовательные компетентности, система познавательных заданий, познавательно поэтапные задания, самостоятельная работа с текстом.

Summary. Odarchenko N., Zakharchenko N. Influence of the system of cognitive tasks in the formation of self-educational competence of students. The system of cognitive tasks and their functions in the educational process is considered, the concept of cognitively step-by-step assignments is disclosed, recommendations concerning the independent work of students with the text are contained. The authors distinguish the tasks of the learning control process and suggest a scheme for constructing a lesson that develops students' cognitive activity and shapes their self-educational competences.

Key words: self-educational competences, cognitive tasks system, cognitively step-by-step tasks, independent work with the text.